

Doceń

ZAMBRÓW 2009

Na dobry początek ... / For a good start ...

 Miasto Zambrów, powierzchnia: 19,1 km², liczba mieszkańców: 23 083.

Zambrów jest położony na pograniczu Mazowsza i Podlasia, nad rzeką Jabłonką, w południowo - zachodniej części województwa podlaskiego, na skrzyżowaniu ważnych tras komunikacyjnych: Warszawa - Białystok /nr 8/ - Sankt-Petersburg (planowana Via Baltica), Olsztyn - Łomża - Lublin /nr 63/, Łomża - Bielsk Podlaski - Białowieża /nr 66/.

 Zambrów town, area: 19,1 sq. km, population: 23 083.

Zambrów is located between Mazovia and Podlasie, on the River Jabłonka, in the south-west part of the Province of Podlasie, on the crossroads of important communication routes: Warsaw-Białystok (no 8) – Sankt Petersburg, Olsztyn – Łomża – Lublin (no 63), Łomża - Bielsk Podlaski - Białowieża (no 66).

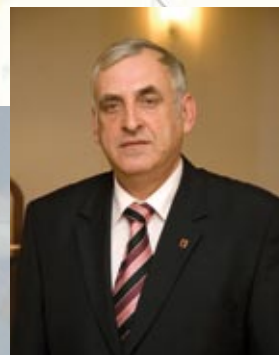
Szanowni Państwo!

Oddajemy do Państwa rąk wydanie specjalne folderu reklamowego Zambrowa. Znajdziecie w nim najważniejsze wiadomości o naszym mieście podane w oryginalny sposób. Są to informacje opracowane z myślą o przyjeżdżających do nas gościach, zwłaszcza inwestorach, pozwalające na szybką orientację i zapoznanie się z funkcjonowaniem Zambrowa.

Mamy nadzieję, że zaprezentowany w tej publikacji materiał zachęci Państwa nie tylko do odwiedzenia naszego interesującego miasta, ale również do nawiązania owocnej współpracy w dziedzinie gospodarczej czy kulturalnej.

Ladies and Gentlemen!

We are pleased to present you with a special edition of an advertising folder of Zambrów. Thinking of our arriving guests, particularly investors, the most important information on our town is to be found here presented in an original way, which allows to familiarize with Zambrów and its functioning. We truly hope that presented material in this publication will encourage you not only to visit our interesting town but also to establish fruitful cooperation on cultural and economical field.

Burmistrz Miasta Zambrów / Mayor of Zambrów
Kazimierz Dąbrowski

Przewodniczący Rady Miasta / Chairman of Town Council
Zbigniew Korzeniowski

Kontakt:
Urząd Miasta Zambrów
Ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów
Tel. +48 (86) 271 48 31, 271 22 10
Fax. +48 (86) 271 21 17
e-mail: um@zambrow.pl
www.zambrow.pl

Contact us:
Zambrów Town Office
3 Fabryczna Street, 18-300 Zambrów
Tel. +48 (86) 271 48 31, 271 22 10
Fax. +48 (86) 271 21 17
e-mail: um@zambrow.pl
www.zambrow.pl

Wyróżnienia miasta / Town awards

 2007 - Miasto Zambrów otrzymało wyróżnienie za osiągnięcia w wykorzystywaniu funduszy unijnych w rankingu „Europejska Gmina, Europejskie Miasto”. Organizatorem rankingu była „Gazeta Prawna” oraz Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

 2007 – Zambrów received an award for accomplishments in using the union funds in the ranking “European Commune, European Town”. Gazeta Prawna and the Department of the Regional Development organized the ranking.

 2008 - Miasto Zambrów uzyskało tytuł LAUREATA w województwie podlaskim w rankingu Gazety Prawnej oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Europejska Gmina, Europejskie Miasto”.

 2008 – Zambrów was awarded the title of LAUREATE in the ranking “European Commune, European Town” in the Podlaskie Province.

Spojrzenie w przeszłość / A glance into the past

 Miasto Zambrów otrzymało prawa miejskie ok. 1430 roku. W czasie swojej sześćsetletniej historii Zambrów charakteryzował się okresami intensywnego rozwoju, ale też okresami stagnacji czy wręcz upadku. Tożsamość miasta kształtowała się wraz z upływem czasu i pojawianiem się coraz to nowych czynników miastotwórczych. W historii Zambrowa, a tym samym w historii kształtowania się zrębów jego tożsamości, można wyróżnić następujące etapy:

Rolnicze początki Zambrowa

Pierwsze wzmianki o Zambrowie, jako wsi książęcej (właśność książąt mazowieckich) pochodzą z 1283 roku. W roku 1430 Zambrów otrzymał prawa miejskie chełmińskie. Od początku swego istnienia do końca XVIII wieku był miejscowością typowo rolniczą.

Zambrów - osadą targową i lokalnym centrum rzemiosła

Wiek XIX w historii Zambrowa przypada na intensywny rozwój handlu i rzemiosła. W dużej mierze wynikał on z napływu do miasta ludności żydowskiej (w połowie XIX wieku odsetek ludności żydowskiej wśród ogółu mieszkańców miasta wynosił aż 65%).

Zambrów ośrodkiem przemysłu włókienniczego

W 1946 roku Zambrów liczył 4130 mieszkańców, a zniszczenia wojenne szacowano na około 43%. Sposobem wydobycia miasta z zastojów spowodowanego wojną było uruchomienie Zambrowskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego, zgodnie z założeniami 6-letniego planu rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950-1955.

 Zambrów had some ups and downs in its long history; that is, in about 600 years – the period of intensive development, stagnation or sometimes even the period of decline. The town's identity was being moulded as the time goes by together with the appearing of continuously newer factors that created the town. In the history of Zambrów the following stages can be distinguished:

The agricultural beginnings of Zambrów

The first brief information of Zambrów, as the duke's village (the property of Mazovian Dukes) derives from 1283. Zambrów was granted city rights (Chelm rights) in 1430. From the very beginning until the end of 18th century, Zambrów was a typical agricultural town.

Zambrów - fair settlement and local craft centre

The dynamic development of trade and craft in Zambrów commenced in the 19th century, resulted mainly from the influx of Jewish people into the town (there was 65% of Jewish population in the middle of the 19th century).

Zambrów – textile industry centre

In 1946 the population of the town was 4130 people, while the damages after the war were estimated at about 43%. The opening of the Cotton Industrial Plant in Zambrów was the way to get the town out of the stagnation, caused by the war on the assumptions of the 6 years plan of economic development and creating fundamentals of socialism in 1950-1955.

Budowa Zakładu Przemysłu Bawełnianego „Zamtex”, początek lat 50-tych, zdjęcia pochodzą z archiwum Waldemara Skawskiego
The construction of Cotton Industrial Plant “Zamtex”, the beginning of the 50s. The photos come from the archives of Waldemar Skawski

Garnizon wojskowy jako czynnik miastotwórczy

W roku 1885 roku w mieście rozpoczęto budowę koszar wojskowych. Od tej pory aż do początków lat 50. XX wieku życie Zambrowa zostało ściśle powiązane z wojskiem, dzięki czemu rozwój ekonomiczny i kulturalny miasta uległ znacznemu przyspieszeniu. W okresie dwudziestolecia międzywojennego w mieście powstały dwie wyższe szkoły oficerskie: Szkoła Podchorążych Rezerwy Piechoty oraz Mazowiecka Szkoła Podchorążych Rezerwy Artylerii im. Gen. Józefa Bema. W okresie międzywojennym w koszarach zambrowskich stacjonował 71 Pułk Piechoty.

Military garrison - the factor that created the town

In 1885 the military barracks started to be built in the town. Since then until the first half of the 20th century, Zambrów was closely connected with the military, and owing to this the economic and cultural development improved considerably. In the interwar period, two University Officer Training Corps were established in the town: Infantry Reserve Officer Cadet School and the Gen. Józef Bem Mazovian Artillery Reserve Officer Cadet School. In the interwar period, the 71st Infantry Regiment was stationed in Zambrów.

1 Kompania Strzelecka 71 Pułku Piechoty, fot. M. Kawin, ul. Święto Krzyska 27 (obecnie Świętokrzyska), 19 marca 1934 r. Zdjęcie pochodzi z archiwum Waldemara Skawskiego
1st Shooting Company of the 71 Infantry Regiment, photo M. Kawin, 27 Święto Krzyska Street (currently Świętokrzyska), 19 March 1934. The photo comes from the archives of Waldemar Skawski

Zambrów miastem socjalistycznej industrializacji

Największy ślad na najnowszej historii Zambrowa i kształcie jego tożsamości wywarła socjalistyczna industrializacja i urbanizacja. Zambrów można zakwalifikować do typu miast socjalistycznych. Zambrów w 1950 roku był niewielkim zniszczonym po wojnie miastem, zamieszkałym przez zaledwie 3773 osób. Do 1989 roku liczba mieszkańców wzrosła o ponad 1600%. Na przestrzeni lat sześćdziesiątych, aż do połowy lat siedemdziesiątych corocznie do Zambrowa napływało od 600 do 800 osób. Powstanie zakładu miało dla miasta znaczenia niezwykle istotne. Zambrowskie Zakłady Przemysłu Bawełnianego były największym zakładem pracy w okolicy, stąd też dominujący wpływ na stan zatrudnienia w całej gospodarce powiatu miał przemysł. Na koniec 1964 roku w przemyśle pracowało 4480 mieszkańców powiatu zambrowskiego, czyli około 62% wszystkich aktywnych zawodowo. Dość liczna grupa mieszkańców pracowała także w działach gospodarki narodowej bezpośrednio powiązanych z rozwojem przemysłu w mieście: w obrocie towarowym, a także w transporcie. Powstanie zakładów bawełnianych w Zambrowie wpłynęło na urbanistyczny i społeczny charakter miasta. Okres socjalistycznej industrializacji i urbanizacji Zambrowa na przestrzeni lat 1955 - 80 był zatem okresem najbardziej intensywnego rozwoju miasta. Obok wzrostu liczby mieszkańców, rozkwit Zambrowa wyrażał się w powstawaniu nowych zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw branży rolno-spożywczej, a także w rozbudowie bazy usługowo-handlowej.

Zambrów the town of socialist industrialization

Socialist industrialization and urbanization have left the largest mark on the recent history and identity of Zambrów. Zambrów may be categorized as a socialistic type of town. In 1950 Zambrów was rather a small town destroyed after the war with the population of only 3773 people. Until 1989 the number of inhabitants increased by over 1600%. Within the space of the 60s, right up until the 70s, each year 600 to 800 people arrived to Zambrów. The Cotton Industrial Plant as the largest workplace was extremely significant to Zambrów; hence, the industry had a great influence on the employment in the whole economy of the county. At the end of 1964, 4480 inhabitants of Zambrów district worked in the industry, thus around 62% of economically active people. Rather large group of people worked also in the national economy departments directly connected with the industry development in the town: in both goods turnover and transport as well. What is more, the cotton plants affected also the urban and social character of the town. Therefore, the socialist industrialization and urbanization period of 1955-80 was the most intensive development of Zambrów. Aside from population growth, agriculture and food industries and new industrial plants were established; besides, the service and trade sector was also developing.

Widok na restaurację „Lotos”, lata 60.
A view of the “Lotos” restaurant, the 60s.
Zdjęcie z archiwum
Waldemara Skawskiego.
The photo comes from the archives of
Waldemar Skawski.

Kino „Kosmos”, lata 70.
„Kosmos” cinema, the 70s.
Zdjęcie z archiwum
Waldemara Skawskiego.
The photo comes from the archives of
Waldemar Skawski.

Restauracja „Mazur”, lata 60.
“Mazur” restaurant, the 60s.
Zdjęcie z archiwum Janusza Kuleszy.
The photo comes from the archives of
Janusz Kulesza.

Dziedzictwo kulturowe miasta Cultural heritage of the town

Na terenie miasta, a także w jego okolicy znajdują się następujące zabytki:

Kościół pod wezwaniem Trójcy Przenajświętszej

zbudowany w latach 1874-79 według projektu warszawskiego architekta Bolesława Muklanowicza. Zbudowany w stylu neoromańskim na planie krzyża łacińskiego, trójnawowy, bazylikowy z transeptem, dwunawową fasadą i jednoprzęsłowym prezbiterium, zamkniętym pięcioboczną absydą.

On the territory of the town, as well as in its surroundings, there are the following monuments:

St. Trinity's Church

built in the years 1874-9, according to the design of the architect from Warsaw, Bolesław Muklanowicz. It is a Neo-Romansque three-nave, basilican church on the plane of the Latin cross, with a transept, two-nave facade and one-bay presbiterium, closed with the five-side apse.

 Kaplica cmentarna
wzniesiona w 1795 roku. Kaplica grobowa Woyczyńskich właścicieli Porytego Jabłoni z około 1870 roku.

 Cemetery chapel
built in 1795. Tomb chapel of the Woyczyńskis, the owners of the village of Poryte Jabłoń, of about 1870.

Grób powstańców 1863-64

znajdujący się na cmentarzu. Na białej płycie wryte są nazwiska poległych. Obok tego grobu usytuowany jest zbiorowy grób żołnierzy poległych podczas Bitwy o Zambrów we wrześniu 1939 roku.

The tomb of insurgents of 1863-4

in the cemetery. On the white plaque there are the names of the killed engraved. Next to this tomb is the collective grave of the soldiers killed during the Second World War.

 Cmentarz, założony w 1795 roku.

 Cemetery founded in 1795.

Pomnik nagrobny

wystawiony ofiarom zbrodni hitlerowskich, dokonanych w kwietniu 1943 roku, wybudowany ze składek ubieganych przez rodziny pomordowanych około 1948 roku. W 1993 roku wmurowano tablicę, upamiętniającą 50-tą rocznicę powstania Armii Krajowej.

Tomb monument

commemorating the victims of the Nazi murders committed in April 1943. It was built for the money collected by the victims' families around 1948. In 1993 the plaque commemorating the 50th anniversary of the beginning of the Home Army was built in.

 Kapliczka, zbudowana w połowie XIX wieku.

 Chapel built in the middle of the 19th century.

Zambrów dzisiaj / Zambrów today

 W polityce realizowanej przez samorząd miasta zauważyć można przejawy orientacji marketingowej, wyrażające się w następujących działaniach:

1. uwzględnianie opinii mieszkańców w wyznaczeniu priorytetów w rozwoju Zambrowa,
2. przyjęcie długofalowej perspektywy w zarządzaniu miastem - opracowanie strategii rozwoju Zambrowa,
3. działania ukierunkowane na inwestorów,
4. działania ukierunkowane na mieszkańców.

 It is noticeable that in politics of municipal government there exist some elements of marketing activities, such as:

1. taking inhabitants' opinions into consideration in deciding on priorities of Zambrów development,
2. accepting a long-term prospect in town management – preparing a strategy of Zambrów development,
3. investors-oriented activities,
4. inhabitants-oriented activities.

Uwzględnianie opinii mieszkańców w wyznaczeniu priorytetów w rozwoju Zambrowa

Taking inhabitants' opinions into consideration in deciding on priorities of Zambrów development

- • interaktywna strona internetowa – www.zambrów.pl,
• sondaże internetowe m.in. „Napisz do Burmistrza”,
• cykliczne badania ankietowe mieszkańców,
• badania ankietowe lokalnych przedsiębiorców,
• coroczne spotkania Burmistrza Miasta z mieszkańcami,
• systematyczne spotkania Burmistrza Miasta z reprezentantami biznesu.

- • interactive website – www.zambrów.pl,
• internet survey, among others...“Write to Mayor”,
• cyclical inhabitants opinion survey,
• local entrepreneurs opinion survey,
• annual meetings of inhabitants with a Town Mayor,
• regular meetings of the Town Mayor with business representatives.

Przyjęcie długofalowej perspektywy w zarządzaniu miastem - opracowanie strategii rozwoju Zambrowa

Approval of a long-term prospect in town management - preparing a strategy of Zambrów development

 Misja rozwoju Zambrowa:

„Zambrów prężnym ośrodkiem ponadlokalnym o korzystnym położeniu geograficznym, wyposażonym w dobrą infrastrukturę techniczną, rozwijającym się gospodarczo w harmonii ze środowiskiem naturalnym, atrakcyjnym dla inwestorów, bezpiecznym i przyjaznym mieszkańcom, dbającym o rosnącą jakość życia społeczności lokalnej”.

Cele rozwoju Zambrowa:

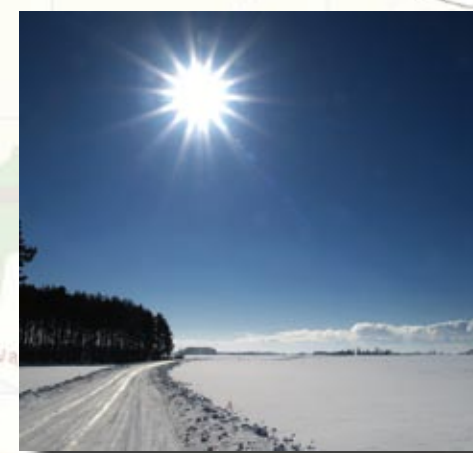
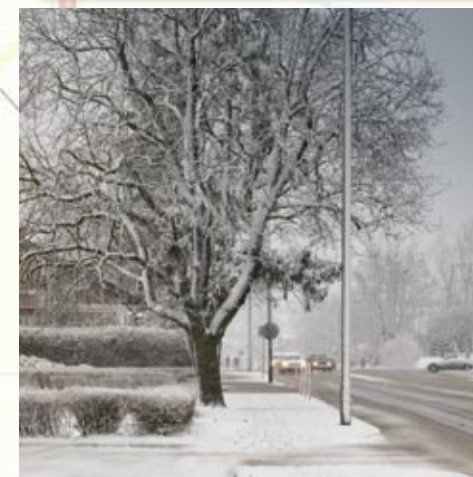
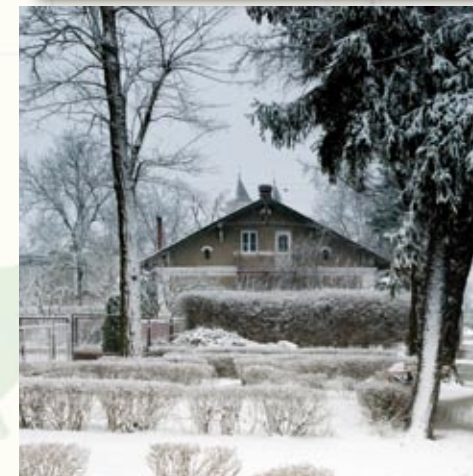
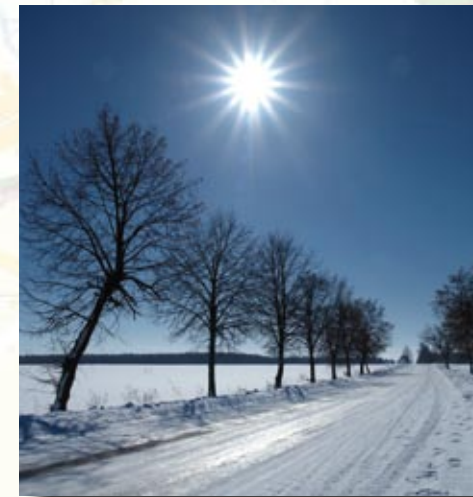
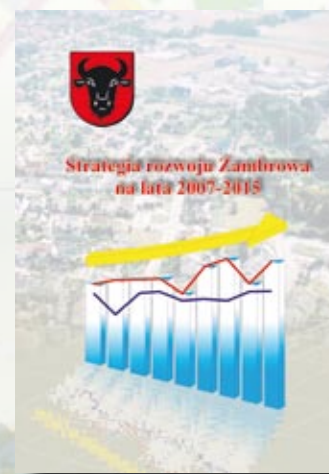
Zambrów miastem bezpiecznym i przyjaznym mieszkańcom.
Zambrów miastem o rozwiniętej infrastrukturze technicznej.
Zambrów miastem rozwijającym się gospodarczo, atrakcyjnym dla inwestorów.
Zambrów miastem rosnącej jakości życia.
Zambrów prężnym ośrodkiem ponadlokalnym integrującym sąsiednie gminy.

 Goals of Zambrów development:

“Zambrów – a dynamic over-local centre of favourable geographical situation, with good technological infrastructure, whose economy develops in harmony with natural environment; attractive to investors; safe and friendly to its inhabitants; caring for the rising standards of living of the local community”.

Goals of Zambrów development:

Zambrów - safe and inhabitant-friendly town.
Zambrów - town with developed technical infrastructure.
Zambrów - economically developing town, attractive to investors.
Zambrów - town focused on improving the standard of living.
Zambrów - thriving over-regional centre integrating neighbouring communes.

Zambrów dla inwestorów / Zambrów for investors

Gospodarka miasta

Na terenie miasta funkcjonuje obecnie ponad 2200 podmiotów gospodarczych, z czego większość stanowią zakłady drobnej przedsiębiorczości.

Do głównych branż przemysłu rozwijającego się w Zambrówie zaliczyć można: produkcję okien („Keylite”, „Oknorex”, „Dobroplast” - Laskowiec), przetwórstwo rolno-spożywcze (Mlekoop w Grajewie - Zakład Produkcji Mleczarskiej w Zambrówie, Przetwórnia Owoców i Warzyw „Provitius”), budownictwo („Szymański-Jarząbek”, „Bitum”, „Mackiewicz”) i produkcję opakowań („Tefim”, „Gama”).

Ważną rolę w rozwoju gospodarczym miasta spełnia Zambrowski Park Przemysłowy, w którym zlokalizowane są firmy z kapitałem zarówno polskim, jak i zagranicznym.

Infrastruktura okołobiznesowa

Zambrów dysponuje rozbudowaną infrastrukturą okołobiznesową. Na jego terenie znajdują się instytucje administracji samorządowej (Urząd Miasta Zambrów, Urząd Gminy Zambrów, Starostwo Powiatowe), Urząd Skarbowy w Zambrówie, Sąd Rejonowy, trzy placówki pocztowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Oddział w Zambrówie, Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Inspektorat. Mają tutaj swoje miejsce filie następujących banków: Bank Spółdzielczy, PKO BP, Bank Pekao S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej, Kredyt Bank, Euro Bank, a także Dominet Bank. W Zambrówie funkcjonuje także kilkadziesiąt firm z zakresu obsługi firm.

Solidna infrastruktura techniczna

W latach 2003-2008 miasto zrealizowało szereg projektów, których efektem jest poprawa stanu miejskiej infrastruktury technicznej, a tym samym wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Zambrówia:

- wybudowano wiele nowych i wyremontowano istniejące drogi miejskie (m.in. ul. Ks. Henryka Kulbata, ulice wewnętrzne osiedla Rola, ul. Stokrotki, ul. Piaskowa, ul. Ogrodowa, drogi osiedlowe przy ul. Łomżyńskiej-Willowej, ul. Stefana Kosseckiego, ul. Wiejska, ul. Raginisa, ul. Handlowa, ul. Krajewskiego, budowa kanału deszczowego w ulicy Ogrodowej i Lipowej, budowa ulicy Wolskiej,

budowa ul. Leśników, ul. Padarewskiego, ul. Rolniczej i ul. Elektrycznej, ul. Kościelnej, ul. Ustronnej i Zacisznej, ul. Piłsudskiego, ul. Sportowej, remont ulic Słowackiego i Zielonej),

- rozbudowano sieć kanalizacyjną, wodociagową oraz energetyczną – w zależności od potrzeb inwestora istnieje możliwość podłączenia do sieci wszystkich terenów inwestycyjnych z terenu miasta,
- wybudowano sieć gazową – istnieje możliwość jej rozbudowy w zależności od potrzeb poszczególnych inwestorów,
- usprawniono układ komunikacyjny centrum miasta,
- rozbudowano powiązania komunikacyjne pomiędzy gminą i miastem Zambrów,
- przygotowano obiekty i tereny do realizacji działalności gospodarczej.

Town economy

There are currently over 2200 functioning business entities in town and most of them are small businesses. The business structure according to PKD (Polish Classification of Activities) section is presented at the 1st graph.

The main developing branches of industry in Zambrów are the following: window production („Keylite”, „Oknorex”, and „Dobroplast” – in Laskowiec), agriculture and food-processing („Mlekoop” in Grajewo – Dairy Production Plant in Zambrów, Fruit and Vegetable Processing Plant „Provitius”), construction („Szymański-Jarząbek”, „Bitum”, and „Mackiewicz”), and packaging production („Tefim”, „Gama”).

Industrial Park in Zambrów plays an important role in economic development of the town, as the companies with both Polish and foreign capital, are located there.

Business infrastructure

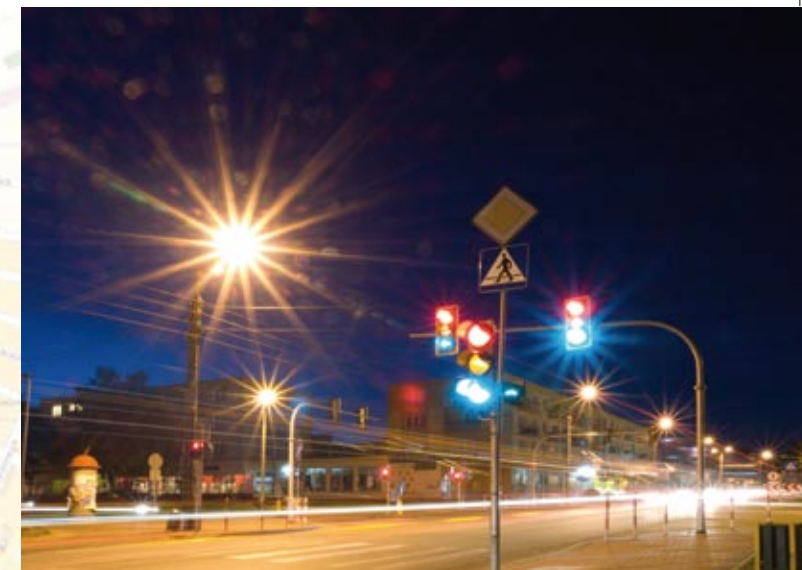
Zambrów possesses expanded business infrastructure. There are institutions of the local government administration in the town (Zambrów Town Hall, Commune Office of Zambrów, District Governor’s Office), Inland Revenue Office in Zambrów, District Court, three post offices, National Insurance Company, National Insurance Agricultural Fund, Division in Zambrów, PZU S.A. (universal health insurance), Inspectorate.

The bank subsidiaries that can be found here are as follows: Co-operative Bank, PKO BP, Bank Pekao S.A., Bank of Food Economy, Kredyt Bank, Euro Bank, and Dominet Bank. Furthermore, there exist several dozen active service providing firms in Zambrów.

Solid technical infrastructure

In 2003-2008 the town carried out a number of projects; hence, not only technical infrastructure of the town improved but the town also became more attractive to investors:

- many new roads have been built and others have been renovated (among others, Ks. Henryka Kulbata St., Rola housing estate streets, Stokrotki St., Piaskowa St., Ogrodowa St., housing estate roads at Łomżyńskiej-Willowej St., Stefana Kosseckiego St., Wiejska St., Raginisa St., Handlowa St., Krajewskiego St.; the construction of an underground drainpipe under the Ogrodowa and Lipowa St., the construction of Wolska St., Leśnikowa St., Padarewskiego St., Rolnicza and Elektryczna St., Kościelna St., Ustronna St. and Zaciszna St., Piłsudskiego St., Sportowa St., and renovation of Słowackiego St. and Zielona St.),
- the sewerage system, the water mains and the power grid were expanded – in accordance with the investor’s needs there is a possibility of connecting all investment areas in the town into the network,
- the gas mains was installed – there is a possibility of expanding in accordance with the needs of individual investors,
- the transport system of the city centre was improved,
- transport connections between commune and Zambrów town were expanded
- facilities and lands were prepared for economic activity.

Najważniejsze projekty z zakresu poprawy atrakcyjności inwestycyjnej Zambrowa z udziałem środków zewnętrznych – zrealizowane: / The most important projects of improving investment attraction of Zambrów with the use of external means – implemented:

 Utworzenie Zambrowskiego Parku Przemysłowego w Zambrowie – 2005-2006 – projekt został dofinansowany ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Przebudowa i budowa układu komunikacyjnego centrum etap II - 2007-2008 – projekt został dofinansowany ze środków Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

 The establishment of Industrial Park in Zambrów – 2005-2006 – the project was subsidised by the Sectoral Operational Program resources - Growth of Competitiveness of Enterprises.

Rebuilding and construction of the city centre transport system, II phase – 2007-2008 – the project was subsidised by the Integrated Operational Program of Regional Development.

Najważniejsze projekty z zakresu poprawy atrakcyjności inwestycyjnej Zambrowa z udziałem środków zewnętrznych – złożone:

Budowa Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze - opracowano i złożono projekt do Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”.

Kompleksowe przygotowanie terenu pod inwestycje związane z uruchomieniem działalności produkcyjnej w Zambrowie – w 2008 r. podpisano pre-umowę na realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

Rozbudowa Zambrowskiego Parku Przemysłowego w Zambrowie – planowany do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

Zambrowski Park Przemysłowy

Zambrowski Park Przemysłowy powstał na bazie hal produkcyjnych po byłych Zambrowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego. Dzięki środkom unijnym adaptowano budynki na cele rozwoju nowoczesnego przemysłu. Inwestycja ta wpłynęła na usprawnienie całej gospodarki lokalnej. Pozyskano trzech strategicznych inwestorów, w tym dwóch zagranicznych, którzy stworzyli miejsca pracy dla ponad 200 osób (branża produkcji okien oraz produkcji opakowań papierowych). Strona internetowa Parku: www.zpp.info.pl

The most important projects of improving investment attraction of Zambrów with the use of external factors—submitted:

Construction of Waste Processing and Neutralizing Plant in Czerwony Bór – the drawn up project was submitted to Operational Program “Infrastructure and Environment”.

Extensive land preparation for investments connected with starting the production activities in Zambrów - in 2008, pre-contract was signed for implementation of project as part of the Operational Program of Development of Eastern Poland.

Expansion of Industrial Park in Zambrów – scheduled for implementation as part of the Operational Program of Development of Eastern Poland.

Industrial Park in Zambrów

Industrial Park in Zambrów was established on the basis of the shop floors at the former Cotton Industry Plant in Zambrów. Owing to the EU funds, buildings were converted for the purpose of modern industry

development. This investment contributed to the improvement of the entire local economy. Three strategic investors were acquired, including two foreign, who have created jobs for more than 200 people (window production business and the production of paper packaging). The website of the Park: www.zpp.info.pl

Oferty inwestycyjne / Investment offers

 Z racji swego atrakcyjnego położenia, jak też rozbudowanej infrastruktury, Zambrów stanowi interesujące miejsce do inwestowania i rozwijania działalności gospodarczej. Miasto oferuje tereny przemysłowe, możliwe do zagospodarowania na bardzo dogodnych warunkach. Tereny te są położone przy głównych ulicach układu komunikacyjnego miasta.

Teren położony w sąsiedztwie Targowicy Miejskiej przy ul. Targowej

Forma własności – Miasto Zambrów.

1. Atrakcyjność lokalizacyjna – teren położony przy drodze krajowej nr 63, przy trasie Zambrów – Siedlce, w sąsiedztwie istniejących zakładów przemysłowo-usługowych.
2. Istniejąca zabudowa – teren nie jest obecnie zabudowany.
3. Struktura terenu – teren składa się z dwóch przylegających do siebie części – jednej o powierzchni 3 ha oraz drugiej o powierzchni 2 ha.
4. Otoczenie, sąsiedztwo – w sąsiedztwie znajduje się targowica miejska, zabudowa o funkcji handlowej i usługowej. W niedalekiej odległości znajduje się także teren inwestycyjny o powierzchni 18 ha, będący własnością miasta.
5. Dostępność komunikacyjna – dojazd ul. Targową, która jest włączona w drogę al. Wojska Polskiego przy trasie Zambrów-Siedlce.
6. Uzbrojenie terenu – istnieje możliwość podłączenia terenu do sieci wodociągowej, do sieci sanitarnej i deszczowej, a także do linii energetycznej średniego napięcia i linii telefonicznej z ul. Targowej.
7. Pożądany sposób zagospodarowania – w tej chwili nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istnieje możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy z przeznaczeniem na cele produkcyjne.

Teren położony w obrębie ulic: Aleja Wojska Polskiego i Targowa

1. Właściciel terenu – miasto Zambrów.
2. Wielkość terenu – ok. 18 ha.
3. Sytuacja prawna – uregulowana.
4. Forma zbycia – użytkowanie wieczyste lub sprzedaż prawa własności.
5. Położenie – teren jest położony w obrębie ulic Aleja Wojska Polskiego i Targowa, przy południowej granicy miasta.
6. Atrakcyjność lokalizacyjna – teren położony przy drodze krajowej nr 63, przy trasie Zambrów – Siedlce, w sąsiedztwie istniejących zakładów przemysłowo-usługowych.
7. Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – teren jest przeznaczony pod inwestycje przemysłowe.
8. Uzbrojenie terenu - istniejące sieci wodociągowe w ul. Targowej i Sitarńskiej, projektowane sieci w ulicach 04 KD i 05 KD; istniejące sieci energetyczne w ulicach Targowej, Sitarńskiej i Strzelniczej; w trakcie realizacji jest budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz budowa dróg wraz z kanalizacją deszczową. Przewidywany termin zakończenia inwestycji infrastrukturalnych – październik 2009.
9. Dostępność komunikacyjna – dojazd z ulic miejskich – Targowej i Sitarńskiej, włączonych do drogi krajowej nr 63 – kierunek Siedlce poprzez projektowane drogi 04 KD i 05 KD.
10. Przywileje dla inwestorów – teren jest objęty zwolnieniami w podatkach od nieruchomości na mocy Uchwały Rady Miasta Zambrów Nr 31/VII/07 z dnia 24 kwietnia 2007 r. Inwestor, który stworzy nowe miejsca pracy na przedmiotowym terenie może liczyć na całkowite zwolnienie z podatku od nieruchomości w okresie 5 lat od rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Rozbudowa Zambrowskiego Parku Przemysłowego

W latach 2008 – 2010 planowana jest rozbudowa istniejącego Zambrowskiego Parku Przemysłowego o część wschodnią hali po byłej tkalni oraz części hali przędzalni. Zakres planowanych prac obejmuje przebudowę i adaptację budynków na działalność produkcyjno-usługową. W I etapie rozbudowy ZPP powstanie 6 sektorów, natomiast w II etapie 7 sektorów przystosowanych do realizacji działalności produkcyjnej. Powierzchnie pod działalność gospodarczą będą oferowane inwestorom realizującym działalność w oparciu o innowacyjne technologie. Inwestorzy będą zwolnieni z podatku od nieruchomości przez okres dwóch lat.

Władze miasta zapraszają inwestorów, jednocześnie deklarują wszechstronną pomoc i poparcie projektów działalności gospodarczej: produkcyjnej, handlowej czy usługowej oraz nowych nieuciążliwych dla środowiska inwestycji.

 Due to attractive location, as well as the extended infrastructure, Zambrów constitutes an interesting place for investment and development of economic activities. The town embraces industrial areas, that can be used and developed on very good conditions. These areas are located by the main streets of the town.

Area situated in the vicinity of the market square on Targowa Street

1. The form of ownership - Zambrów town.
2. Location attractiveness - area situated on the national road no.63, on the way from Zambrów to Siedlce, in the vicinity of existing industrial and service plants.
3. Existing buildings - area is not currently built-up.
4. The area structure - consists of two parts adjacent to each other - one with an area of 3 ha and the second with an area of 2 ha.
5. Surrounding, neighbourhood - in the vicinity there is a market square, a place of commercial and service function. In the near distance, there is also an investment area of 18 ha, owned by the town.
6. Communications availability - transport connections of Targowa St. which is joined with Wojska Polskiego Avenue on the way from Zambrów to Siedlce.
7. Utility lines - there is a possibility of connecting the area to the water mains, sanitary and rainwater network, as well as to the medium-voltage electrical power grid and phone line on Targowa St.
8. Desirable way of land development - there is no current spatial development plan. There is a possibility to decide on the development conditions for production purposes.

Area situated within the Wojska Polskiego Avenue and Targowa Street

1. The owner of the area - Zambrów town.
2. The size of the area - about 18 ha.
3. Legal situation - well-regulated.
4. The form of disposal - perpetual usufruct or ownership right sale.
5. Location - area is situated within Wojska Polskiego Avenue and Targowa St., near the southern border of the town.
6. Location attractiveness - area situated on the national road no.63, on the way from Zambrów to Siedlce, in the vicinity of existing industrial and service plants.
7. The purposes of the local spatial development plan – area is designated for industrial investment.
8. Utility lines - existing water mains on Targowa and Sitarska St., designed networks in the 04 KD and 05 KD streets; existing electrical power grid on Targowa, Sitarska and Strzelnicza St.; the water mains, sanitary sewers, and roads with rainwater sewer system are under construction. The expected date of the infrastructural investments completion - October 2009.
9. Communications availability - transport connections from Targowa and Sitarska St., joined with the national road no.63 - direction to Siedlce through the designed roads 04 KD and 05 KD.
10. On the grounds of the Town Council Resolution No. 31/VII/07 of 24 April 2007, the town's investor is entitled to receive a 100% real estate tax exemption for the period of 5 year beginning from the date of business commencement. As it is stated in the aforementioned resolution: "An investor who shall create new posts of employment at the investment area

may be granted with a complete real estate tax exemption for the period of 5 year beginning from the date of business commencement".

Extension of Industrial Park in Zambrów

In 2008 - 2010, existing Industrial Park in Zambrów is to be extended by the eastern part of the hall after the former weaving mills and a part of the spinning mill. The scope of the planned work includes rebuilding and converting buildings into production and service activity. In the first stage of Industrial Park expansion, 6 sectors are to be established, while in the second stage - 7 sectors adapted to carry out productive activity. Areas of economic activity will be offered to investors performing an activity based on innovative technologies. Investors will be exempt from property tax for a period of two years.

The town authorities hereby kindly invite its future investors and declare assistance of any kind joint with support for commercial actions: in production, trade or service as well as for a brand new and environment-friendly investments.

Zambrów dla mieszkańców / Zambrów for inhabitants

 Miasto Zambrów troszczy się o swoich mieszkańców. Obok powołania Zambrowskiego Parku Przemysłowego, który stworzył miejsca pracy dla zambrówian, przejawem tej troski jest także realizacja następujących działań:

1. poszerzono ofertę rekreacyjno-sportową poprzez budowę nowoczesnej krytej pływalni, budowę hal sportowych i boisk przy szkołach podstawowych i gimnazjum, a także budowę skateparku i sztucznego lodowiska,
2. poprawiono ogólną estetykę miasta poprzez zagospodarowanie jego centrum i urządzenie terenów zielonych nad zalewem,
3. dokonano renowacji parku przy Placu Sikorskiego w Zambrowie,
4. zagospodarowano park przy ul. Cmentarnej,
5. wyremontowano wszystkie budynki miejskich placówek oświatowych i instytucji kultury,
6. wprowadzono system monitoringu wizyjnego w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców,
7. poprawiono stan techniczny dróg miejskich,
8. rozbudowano sieć wodociągową i kanalizacyjną (w chwili obecnej miasto jest zwodociągowane i skanalizowane w niemal 100%).

Najważniejsze projekty z zakresu infrastruktury społecznej z udziałem środków zewnętrznych:

Budowa boisk sportowych Orlik 2012 w Zambrowie ul. Magazynowa 13 – 2008 projekt otrzymał dofinansowanie z Programu Rządowego „Moje Boisko – Orlik 2012”.

Przebudowa i modernizacja Miejskiego Przedszkola nr 4 w Zambrowie – 2006 projekt otrzymał dofinansowanie z funduszy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Przebudowa i modernizacja Miejskiego Przedszkola nr 6 w Zambrowie – 2007 – 2008 - projekt został dofinansowany ze środków unijnych w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego, przy wsparciu finansowym PFRON.

Ponadto miasto na lata 2009-2013 planuje złożenie do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego następujących wniosków o dofinansowanie na łączną wartość 15 199 580 zł:

1. modernizacja stadionu miejskiego w Zambrowie,
2. rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej – park miejski nad rzeką Jabłonką,
3. rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej do przekazu Internetu i usług szerokopasmowych,
4. budowa Centrum Kulturowo-Widowiskowego w Zambrowie,
5. budowa ścieżek rowerowych.

 There is no doubt that Zambrów cares about its inhabitants. In addition to the establishment of the Industrial Park, which created new jobs for inhabitants, the manifestation of this concern is also the implementation of the following actions:

1. recreational and sports offer was extended through building modern indoor swimming pool, sports halls and fields by primary schools and middle school, as well as building a skate park and artificial skating rink,
2. the overall aesthetics of the town was improved through developing of the town centre and landscaping the green areas on the lake,
3. the park at Sikorski Square in Zambrów was renovated,
4. the park on Cmentarna St. was developed,
5. all buildings of education and cultural urban institutions were renovated,
6. video-monitoring system was introduced in order to enhance the safety of inhabitants,
7. state of local roads was improved,
8. the water mains and sewerage system were expanded (currently almost 100% of the town possesses the water supply and sewerage system).

In addition, the plan for the years 2009 - 2013 is to submit to the Regional Operational Program the following funding proposals with a total value of PLN 15.199.580:

1. modernization of the urban stadium in Zambrów,
2. development of recreational infrastructure - urban park on the Jablonka River,
3. expansion of data communication infrastructure for the Internet transmission and broadband services,
4. construction of Cultural and Entertainment Centre in Zambrów,
5. construction of bicycle lanes.

The most important projects of social infrastructure with the use of external support:

The construction of sports fields Orlik 2012 in Zambrów, 13 Magazynowa St. – 2008 – the project received funding from the Government Programme “My Sports Field – Orlik 2012”.

Rebuilding and modernizing the Nursery School No. 4 in Zambrów – 2006 – the project received funding from the Integrated Regional Operational Development Program funds.

Rebuilding and modernizing the Nursery Schools No. 6 in Zambrów - 2007 - 2008 - the project was subsidised by the EU resources within the Integrated Regional Development Program, with financial support of PFRON (National Disabled Persons Rehabilitation Fund).

Życie kulturalne miasta / Cultural life of the town

 Institutional organizer of cultural life of the town, engaged in popularizing music, books, film, dance, theater, is the Municipal Cultural Center in Zambrów, in which it operates:

- **Miejska Biblioteka Publiczna** - główna część zbiorów znajduje się przy ulicy Wyszyńskiego 2 (wypożyczalnia dla dorosłych i dla dzieci), filia biblioteki (wypożyczalnia dla dorosłych i dzieci) działa przy ulicy Grunwaldzkiej 1. W MBP działa również bezpłatna kawiarenka internetowa, z której można korzystać w celach naukowych.
- **Regionalna Izba Historyczna** - prowadzi działalność w bardzo szerokim zakresie. Kontynuuje gromadzenie i opracowywanie zabytków, wykonuje badania terenowe (opracowywanie mapy stanowisk archeologicznych, tras rowerowych, wykonywanie dokumentacji fotograficznej). RIH w Zambrówie wydaje własne czasopismo: „Zeszyty Regionalne. Pismo poświęcone dziejom i kulturze północno – wschodniego Mazowsza”. Pierwszy numer pisma ukazał się w czerwcu 2003 roku.
- **Galeria MOK** – mieści się przy ul. Wyszyńskiego 2 w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej. W dwóch salach Galerii odbywają się wystawy artystów środowiska zambrówskiego, a także twórców z województwa. W Galerii mają też miejsce spotkania edukacyjne z uczniami szkół.
- **Pracownia Plastyczna** - działa przy ulicy Grunwaldzkiej 1. Wiodącymi kierunkami działań pracowni jest rysunek

i malarstwo. Pracownia Plastyczna jest miejscem spotkań i pracy twórczej artystów – amatorów.

- **Teatr Form Różnych** - teatr rozpoczął swą działalność w listopadzie 1999 roku i w tym samym roku odniósł sukces zdobywając I Nagrodę Specjalną Przeglądu Teatrów Wiejskich i Obrzędowych w Szepietowie. Sukces odniósł także kolejne przedstawienie „Dziadowskie zaloty”. O obu spektaklach szeroko pisała prasa regionalna (Gazeta Współczesna, Kurier Poranny), krajowa (Super Ekspres) polonijna (Gazeta Polska – Chicago). W ramach teatru działa też Zespół Folklorystyczny, który powstał w 2002 r. Występuje on w strojach regionu zambrówskiego z repertuarem pieśni i tańców Podlasia i Kurpi. Charakteryzuje go wielopokoleniowość, ponieważ członkami zespołu są osoby mające od 7 do 75 lat. Ma już w swoim dorobku liczne czołowe nagrody zdobyte na przeglądach powiatowych, regionalnych, wojewódzkich i międzynarodowych. Występował również poza granicami województwa podlaskiego oraz kraju (był reprezentantem Polski w Dniach Kultury Polskiej na Litwie – 2003 r. i 2006 r.). Brał też udział w IX Europejskich

Dniach Kultury Ludowej w ramach Ogólnopolskich Dożynek na Jasnej Górze w 2008 r. Tak więc teatr i jego działalność jest znana nie tylko w regionie i Polsce, ale także poza granicami kraju

• **Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta** - prowadzona pod batutą dyrektora Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Zambrówie - Krzysztofa Witkowskiego. W orkiestrze uczniowie zambrówskiego gimnazjum, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych Zambrów, absolwenci lub uczniowie PSM w Zambrówie i w Łomży. Orkiestra zaliczana jest do najlepszych młodzieżowych orkiestr dętych na Podlasiu. Uczestniczy we wszystkich uroczystościach miejskich, jest zapraszana i koncertuje nie tylko w woj. podlaskim ale i poza jego granicami. Ozdobą orkiestry jest sekcja werblitek i sekcja taneczna.

• **Zespół Instrumentalny „Camerata”** - działa przy MOK w Zambrówie od września 2003 roku. Występują w nim uczniowie i absolwenci PSM I stopnia im. W. Lutosławskiego w Zambrówie. Zespół prowadzi Mariola Zalewska – nauczyciel klasy skrzypiec zambrówskiej szkoły muzycznej.

• **Zespół wokalny Tęcza** - powstał we wrześniu 2004 r., skupia zdolną muzycznie młodzież gimnazjalną. Opiekunem i prowadzącym jest Andrzej Knapkiewicz.

 The Municipal Cultural Centre of Zambrów is the institutional organizer of the town's cultural life that promotes music, books, film, dance, and theatre. It is important to mention:

- **The Municipal Public Library** – the main part of the collection is at Wyszyński St. (subscription library for adults and children), whereas the branch (subscription library for adults and children) is active at 1 Grunwaldzka St. There is also a free internet cafe in the Town Public Library, which may be used for academic purposes.
- **History Regional Chamber** - it performs a wide range of activity. It continues the collection and compilation of historical monuments, conducts field researches (creating maps of archeological excavation sites, bicycle routes, and performing photographic documentation). The chamber publishes its own magazine *Zeszyty Regionalne* devoted to the history and culture of the north - east Mazovia. The first issue appeared in June 2003.
- **The MOK Gallery** – is located at 2 Wyszyńskiego St. in the building of Municipal Public Library. In the two halls of the Gallery, exhibitions of artists from Zambrów and also Podlasie Province are held.
- **The Art Room** - operates on Grunwaldzka St. The leading trends of the workshop activities are drawing and painting. It is also a meeting place for amateur artists who create their work there.
- **Various Forms Theatre** - started its activity in November 1999 and in the same year the winning of First Special Award of Rural and Ceremonial Theatre Review in Szepietowo was a great success. Another performance that is "Dziadowskie zaloty" was also very successful. The local (*Gazeta Współczesna*, *Kurier Poranny*), national (*Super Ekspres*), and the press of the Polish community abroad (*Gazeta Polska – Chicago*) wrote widely about those two performances. As part of the theatre there is also an active Folk Band, which was founded in 2002. The band performs in national costumes with songs and dances repertoire of Podlasie and Kurpie region. Interestingly, the band is multigenerational, because the team members range in age from 7 to 75 years. What is more, its achievements include a number of prizes awarded on district, regional, provincial and international reviews; besides, the band performed outside the Podlaskie province, and abroad as well (it was representative of Poland in the Days of Polish Culture in Lithuania in 2003 and 2006). Moreover, the band participated in the 9th European Days of Folk Culture as part of Polish Harvest Festival at Jasna Góra in 2008. Thus, the theatre and its activity are well known not only in the region, and Poland, but also outside the country. Urban Youth Brass Band conducted by principal of the National Music School of the 1st degree in Zambrów, Christopher Witkowski. The members of the orchestra are secondary school pupils, high schools students, graduates or students of National Music School in Zambrów and in Łomża. The orchestra is among the best youth brass bands in Podlasie; besides, it performs not only in all town ceremonies but it is also invited to perform

- outside the Podlaskie province. A snare-drum players section and a dance sections are the pride of the orchestra.
- **Municipal Teenage Brass Band** – conducted by the director of the State Musical School of 1st Degree in Zambrów, Krzysztof Witkowski. Students of The Junior High School and high schools in Zambrów, graduates from the musical schools in Zambrów and Łomża. The band is conducted to the best youth brass bands of The Province of Podlasie. It takes parts in all town celebrations, is invited and gives concerts not only in the Province of Podlasie. The band has its dance section.
- **"Camerata" Vocal and Instrumental Band** – has been active at The Town Cultural Centre in Zambrów since September 2003. The students and graduates from The W. Lutosławski State Musical School of 1st Degree in Zambrów play in it. The group is conducted by Mariola Zalewska – the teacher of violin class.
- **Vocal Group "Tęcza" ["Rainbow"]** with musically talented secondary school pupils was founded in September 2004. Andrzej Knapkiewicz is a tutor and a leader of the group.

 Na terenie miasta funkcjonuje także **Zambrowska Kapela Eli** - Repertuar Kapeli stanowią głównie piosenki typowe dla folkloru miejskiego, głównie lwowskiego. Okazjonalnie zespół wykonuje melodie ludowe Podlasia i Kurpi. Oprócz organizacji koncertów dla mieszkańców Zambrów kapela uczestniczy w przeglądach twórczości amatorskiej, takich jak Ogólnopolski Przegląd Kapel Podwórkowych w Grajewie (2005 i 2006 r.), Regionalne Przeglądy Kapel Ludowych w Zbójnej (2004, 2005 i 2006

 The **Ela's Band in Zambrów** is also worth mentioning. The band's repertoire includes mainly songs typical of urban folklore, primarily in Lvov. Occasionally, the band performs folk melodies of Podlasie and Kurpie region. Aside from organizing concerts in Zambrów, the band also participates in amateur works reviews, such as Polish Countrywide Street Bands Review in Grajewo (2005 and 2006), Regional Folk Bands Review in Zbojna (2004, 2005, and 2006), Polish Countrywide Cultural Days of

r.), Ogólnopolskie Dni Kultury Kurpiowskiej z Nowogrodzie (2005 i 2006 r.). Zambrowska Kapela Eli przyczynia się do promocji kultury ludowej zarówno na terenie Zambrów, jak i całego województwa podlaskiego. Zambrowska Kapela Eli działa przy Stowarzyszeniu na Rzecz Edukacji, Rehabilitacji, Wsparcia Społecznego i Samorządności „SZANSA”, 18-300 Zambrów, ul. Wilsona 1/10, tel. (0 86) 271 21 03, e-mail: szansa@zambrow.org .

Kurpie region in Nowogrod (2005 and 2006). Interestingly, the Ela's Band contributes to the promotion of the folk culture both in Zambrów and throughout Podlasie province. The band can be found right by the Association for Education and Rehabilitation, Social Support and Self-government "SZANSA", 18-300 Zambrów, ul. Wilsona 1/10, tel. (0048) (86) 271 21 03, e-mail: szansa@zambrow.org .

Stale formy zajęć odbywających się 1-2 razy w tygodniu / Permanent forms of activities held once-twice a week

 Koło Kolekcjonerskie Regionalna Izba Historyczna, Al. Wojska Polskiego 7 (I i III poniedziałek miesiąca, godz. 18.00)

Brydż Sportowy Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1 (poniedziałek godz. 17.00)

Teatr Form Różnych Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1 (poniedziałek i piątek, godz. 17.30)

Koło Plastyczne dla Dzieci ze Szkół Podstawowych Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1 (poniedziałek, godz. 16.00-17.30)

Koło Plastyczne dla Młodzieży z Gimnazjum oraz Szkół Ponadgimnazjalnych, Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1 (piątek, godz. 16.00-17.30)

Amatorska Pracownia Malarstwa Sztalugowego dla Osób Dorosłych Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1 (poniedziałek-piątek, godz. 8.00-20.00)

Pracownia Tkaniny dla Młodzieży i Osób Dorosłych Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wyszyńskiego 2 (wtorek, godz. 15.00-20.00)

 Collector's Circle History Regional Chamber, 7 Al. Wojska Polskiego St. (1st and 3rd Monday of each month, 6.00 p.m.)

Bridge Club, 1 Grunwaldzka St. (Monday, 5.00 p.m.)

Various Forms Theatre 1 Grunwaldzka St. (Monday and Friday, 5.30 p.m.)

The Art Circle for Children of Elementary School Koło Plastyczne Dla Dzieci Ze Szkół Podstawowych, 1 Grunwaldzka St. (Monday, 4.00-5.30 p.m.)

The Art Circle for Children of Junior Secondary School and Secondary Schools, 1 Grunwaldzka St. (Friday, 4.00-5.30 p.m.)

Amateur Workshop of Painting for Adults 1 Grunwaldzka St. (Monday – Friday, 8.00 a.m.-8.00 p.m.)

Texture Workshop for Teenagers and Adults 2 Wyszyńskiego St. (Tuesday, 3.00-8.00 p.m.)

Klub Tańca Towarzyskiego
Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wyszyńskiego 2
(2 grupy wiekowe, środa, godz. 16.00-18.30,
sala różowa-góra)

Klub Tańca Współczesnego
Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wyszyńskiego 2
(poniedziałek, godz. 16.00, sala różowa-góra)

Koło Szachowe
Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1
(piątek, godz. 17.00)

Zespół Wokalno-Instrumentalny „Camerata”
Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Wyszyńskiego 2
(czwartek godz. 18.00-20.00, sobota godz. 12.00-14.00,
sala różowa-góra)

Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta
Zespół chłudek przy MMOD
Zespół marionetek przy MMOD
Miejskie Gimnazjum nr 1 ul. Wyszyńskiego 6
(sobota, godz. 11.00)

Salon Literacki
Miejski Ośrodek Kultury, ul. Grunwaldzka 1
(środa godz. 18.00)

Studio Piosenki „Art.”
1 Grunwaldzka St.
(czwartek godz. 18.00)

Ballroom Dance Club
2 Wyszyńskiego St.
(Wednesday, 4.00 – 6.30 p.m., pink room)

Modern Dance Club
2 Wyszyńskiego St.
(Monday, 4.00 p.m., pink room))

Chess Circle
1 Grunwaldzka St.
(Friday, 5.00 p.m.)

“Camerata” Vocal and Instrumental Band, 2, Municipal
Public Library at Wyszyńskiego Street # 2
Thursday at 6.00-8.00 p.m.; Saturday at 12.00-2.00 p.m.,
pink room upstairs

Municipal Teenage Brass Orchestra
Cheerleader Team of Municipal Teenage Brass Orchestra
A Team of Brass Orchestra Macots
Municipal Junior Secondary School No. 1 at Wyszyńskie-
go Street # 6 (Saturday at 11.00 a.m.)

Poetry and Prose Corner
1 Grunwaldzka St.
(Wednesday, 6.00 p.m.)

„Art” Song Studio.
1 Grunwaldzka St.
(Thursday, 6.00 p.m.)

Sport i rekreacja / Sport and recreation

Zambrów jest miastem o bogatych tradycjach sportowych. Funkcjonują tu kluby i towarzystwa propagujące sport. Należą do nich: klub sportowy ZKS „Olimpia”, klub sportowy „Orkan” działający przy SP nr 3, TKKF „Żubr”, MTS Zambrów, klub „Oyama Karate”. W Zambrowie odbywa się wiele cyklicznych imprez sportowych organizowanych przez poszczególne kluby, jak też przez Urząd Miasta. Do stałych imprez sportowych należą: Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Miasta, Turniej Samorządowy w Piłce Siatkowej o Puchar Przewodniczącego Rady Miasta oraz Halowy Turniej Zakładów Pracy w Piłce Nożnej o Puchar Przewodniczącego Rady Miasta.

Zambrów ma infrastrukturę przygotowaną do rozwoju sportu i rekreacji, na którą składają się: Pływalnia Miejska „Delfin” (www.basendelfin.org), korty miejskie, stadion miejski, zagospodarowane tereny rekreacyjne nad zalewem oraz lodowisko.

Zambrów is a town rich in various sports traditions. There are many clubs and societies that promote sport, such as ZKS “Olimpia” sports club, “Orkan” by the Primary School No. 3, TKKF “Żubr” (physical education propagation society), MTS Zambrów (sports society of young people), and “Oyama Karate” club. Furthermore, many cyclical sports events organized by the Municipality and individual clubs take place in Zambrów. The sports events that remain unchanged include: Indoor Football Tournament for the Mayor’s Cup, Self-government Volleyball Tournament for the Town Council Chairperson’s Cup, and Indoor Football Tournament of the employees representing particular work places for the Town Council Chairperson’s Cup.

The infrastructure of Zambrów is well prepared to the sport and recreation development and it includes: Municipal Swimming Pool “Delfin” (www.basendelfin.org), municipal tennis courts, stadium, and developed recreation areas on the lake and ice rink.

Uzupełnieniem infrastruktury ogólnomiejskiej są sale, hale i boiska sportowe funkcjonujące przy szkołach podstawowych, gimnazjum i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie miasta. W roku 2008 oddano do użytku dwa nowoczesne boiska przy Szkole Podstawowej Nr 3 zrealizowane w ramach programu rządowego „Moje Boisko - Orlik 2012”

Gyms, sports halls, and sports fields right by the schools are the complement of the town’s infrastructure. In 2008, two modern sports fields were built right by the Primary School No.3, implemented within the government programme “My Sports Field – Orlik 2012”.

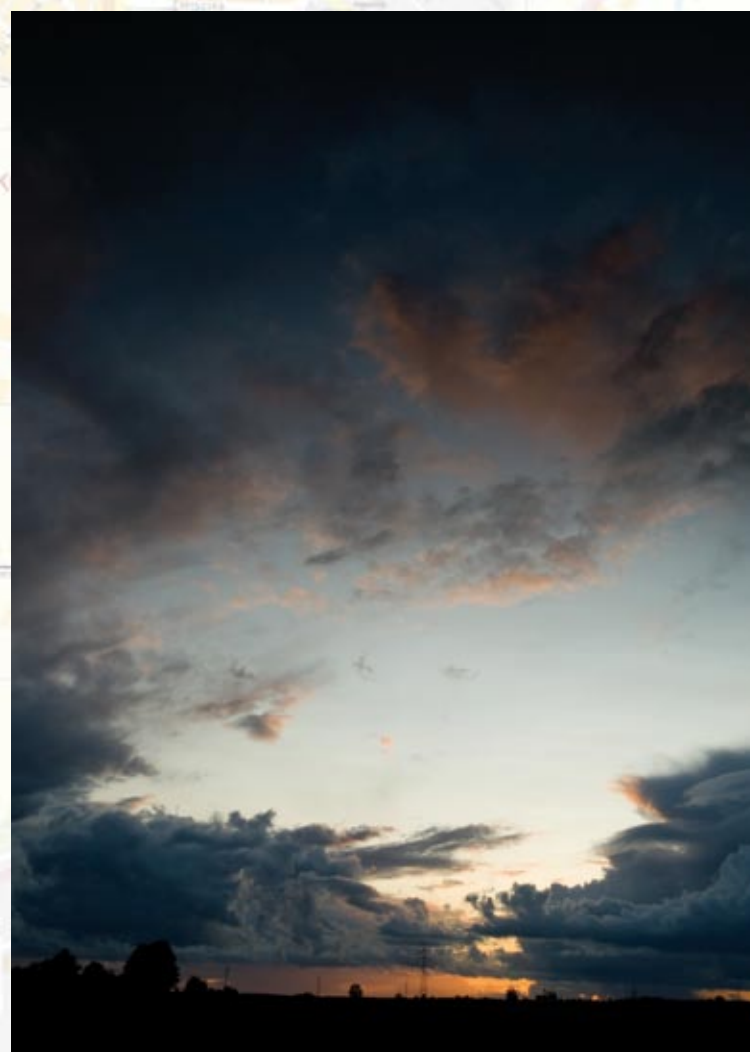
Akcja „Doceń Zambrów”- wzmacnianie lokalnego patriotyzmu “Appreciate Zambrów” – action of strengthening local patriotism

W okresie letnim 2007 roku na terenie całego miasta zawisły kolorowe plakaty promujące slogan reklamowy „Doceń Zambrów”. Plakaty te były tylko jednym z elementów nowej akcji promocyjnej, którą samorząd miejski skierował do mieszkańców Zambrowa, a także do osób przebywających w wakacje w mieście.

Plakaty pokazywały atrakcyjne miejsca Zambrowa widziane oczami jego młodych mieszkańców. Ciekawa forma graficzna i bogata kolorystyka miały za zadanie przyciągnąć wzrok przechodniów, a tym samym uświadomić im jak wiele pozytywnych zmian zaszło w Zambrowie w ostatnich latach (stąd hasło „Doceń Zambrów”).

Z A M B R Ó W

Inne formy wzmacniania lokalnego patriotyzmu wśród zambrówian:

- konkursy wśród mieszkańców (konkurs na slogan reklamowy miasta, konkurs na imię dla żubra, konkursy na najpiękniejszą posesję),
- stypendia Burmistrza dla najzdolniejszych uczniów i studentów z Zambrów,
- coroczne nagrody Burmistrza Miasta za działalność na rzecz promocji miasta w następujących dziedzinach: sponsor roku, twórczość i upowszechnianie kultury, inwestycja roku, upowszechnianie kultury fizycznej, działalność społeczna i charytatywna, najlepszy uczeń, najlepszy sportowiec.

 In the summer season of 2007, colourful posters promoting the catchphrase "Appreciate Zambrów" were noticeable all over the town and they were just one of the elements of a new promotion campaign that the municipal government directed to both inhabitants and people spending their holidays in Zambrów.

The posters presented attractive places in Zambrów seen through the eyes of its young people. The posters' rich colours and interesting form of graphics were to attract people's attention, and thus make them aware of how much Zambrów has changed in recent years (hence the slogan - "Appreciate Zambrów").

Other forms of strengthening local patriotism among inhabitants of Zambrów are the following:

- Competitions among inhabitants (the town advertising slogan competition, the name for the European bison competition, and the most beautiful property competition),
- Mayor scholarships for the brightest pupils and students from Zambrów,
- The annual Mayor awards for the activity of promoting the town in the following areas: sponsor of the year, creation and dissemination of culture, investment of the year, dissemination of physical culture, social and charitable activities, the best student, and the best athlete.

System identyfikacji wizualnej – symbole miasta
Visual identification system - symbols of the town

 Nowym pomysłem władz lokalnych na poprawę estetyki Zambrowa jest tworzenie symboli identyfikacji wizualnej miasta, które mają się stać jego wizytówkami, wykorzystywanymi w promocji walorów lokalnych

W latach 2007 – 2008 realizacją tego pomysłu były:

- pomnik z brązu Papieża Jana Pawła II na skwerku przy ul. Milenijnej obok Kościoła pw. Trójcy Przenajświętszej (projekt pomnika został wykonany przez prof. Cz. Dźwigaję z Krakowa),
- pomnik naturalnych rozmiarów żubra z brązu przy rondzie w centrum miasta, pomnik jest ogólnodostępny dla mieszkańców, każdy może do niego podejść i zrobić sobie zdjęcie,
- rekonstrukcja figur trzech lwów z brązu przy fontannie; lwy były wizytówką miasta w latach 60.- 80. ubiegłego wieku. Idea ta była efektem sugestii samych mieszkańców, którzy z sentymentem wspominali ozdobną fontannę przez wiele lat zdobiącą park w centrum miasta.

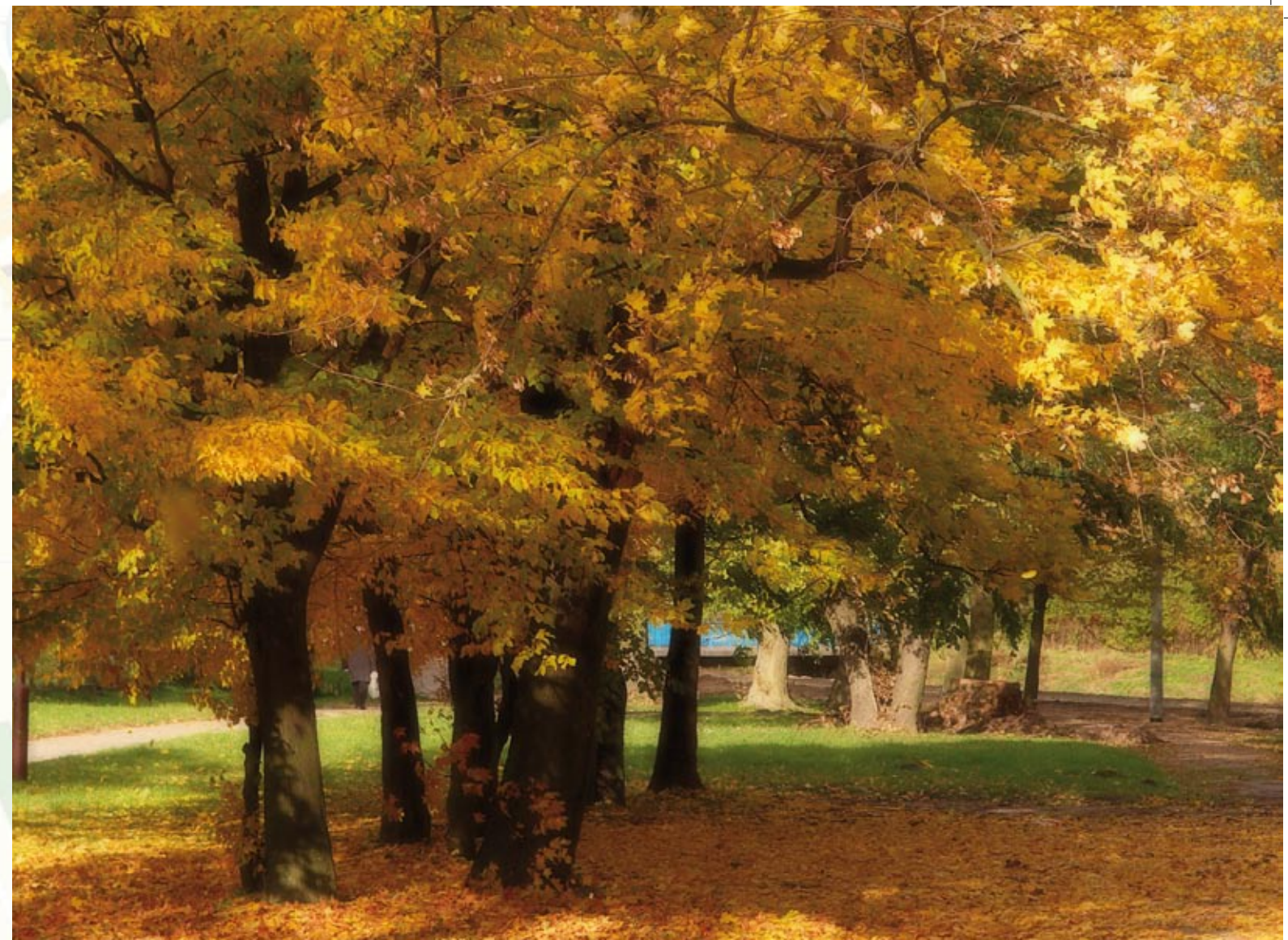
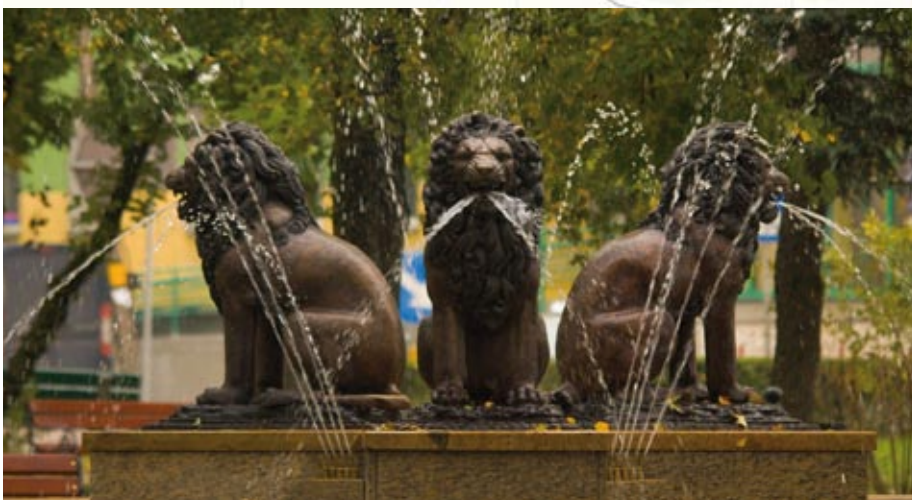
W planach znajduje się także realizacja pomnika żołnierza polskiego. Koncepcja pomnika ma nawiązywać do historycznej tożsamości miasta.

 New idea of local authorities to improve the aesthetic qualities of Zambrów is creating visual identification symbols used in promotion of local values

In 2007 - 2008 the implementation of the idea were:

- bronze statue of Pope John Paul II at the square on Mielna St. next to the Holy Trinity Church (designed by Prof. Cz. Dźwigaj from Cracow),
- the monument of Polish bison in its natural size made of bronze at the roundabout in the city centre; it is a public place so everyone can come and take a picture with the bison,
- reconstruction of the fountain with three bronze lion figures; the lions were the pride of the town in the 60s - 80s last century. It was the idea of the inhabitants themselves who had fond memories of the fountain decorating the park in the city centre for many years.

There is also a plan to implement the monument of a Polish soldier, and the conception of it is to refer to the historical identity of the town.

Plan Zambrowa The Zambrów plan

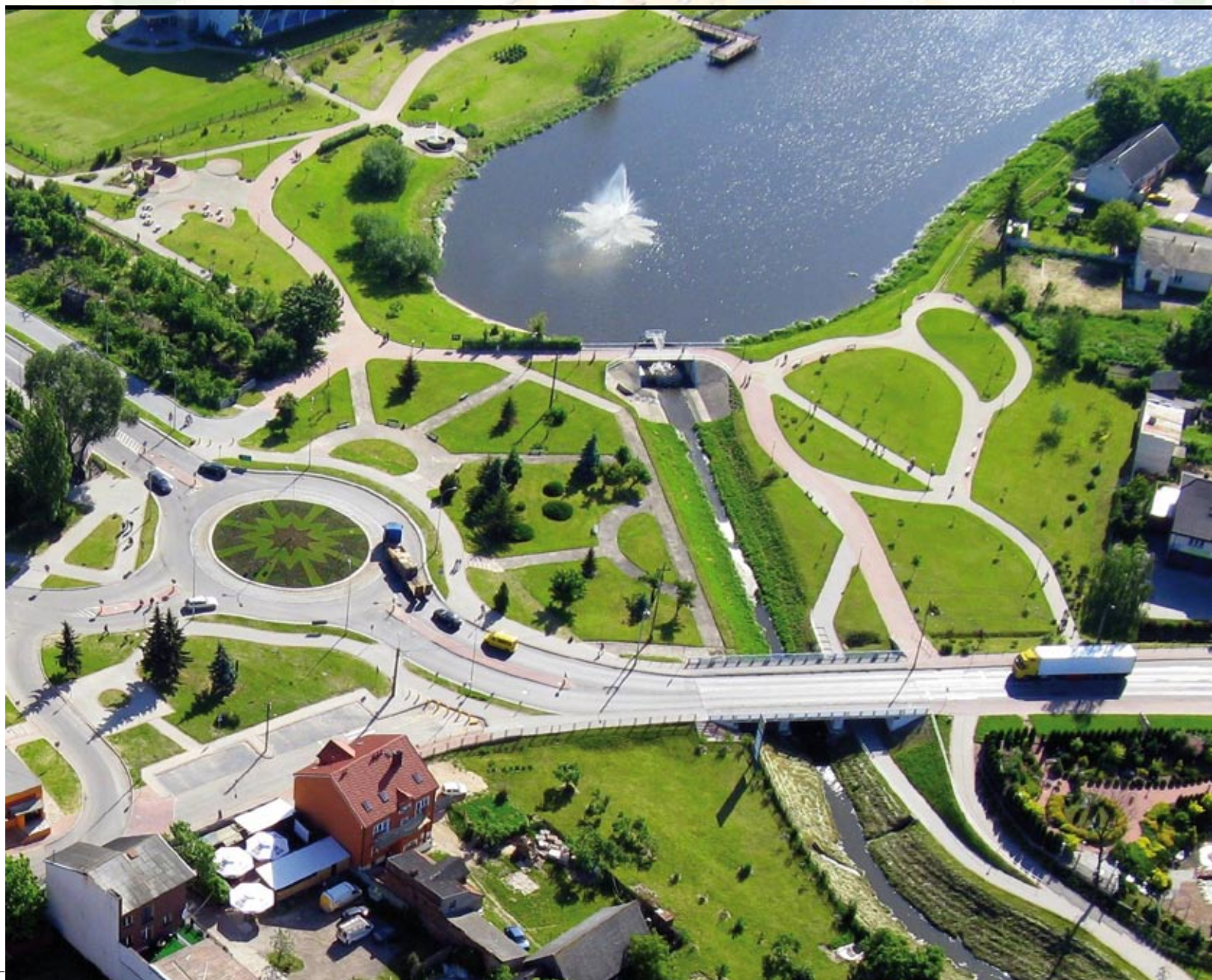

Informacje praktyczne - najważniejsze telefony i adresy Important addresses and telephones

URZĘDY I INSTYTUCJE OFFICES AND INSTITUTIONS			
	Adres Address	Nr telefonu i faxu Telephone and fax numbers	e-mail oraz witryna www e-mail and www site
Urząd Miasta Zambrów Zambrów Town Office	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 48 31; 271 22 10 fax +48 (86) 271 21 17	um@zambrow.pl www.zambrow.pl
Urząd Gminy Zambrów Zambrów Commune Office	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 28 88; 271 46 16 fax +48 (86) 271 20 69	ugz@ugzambrow.pl www.ugzambrow.pl
Starostwo Powiatowe w Zambrowie District Management Office in Zambrów	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 24 18 fax +48 (86) 271 20 92	informatyk@powiatzambrowski.com www.powiatzambrowski.com
Urząd Skarbowy w Zambrowie Tax Office in Zambrów	ul. Jantarowa 16 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 39 85 271 25 09	us2014@pd.mofnet.gov.pl www.us-zambrow.pl
Sąd Rejonowy w Zambrowie District Court of Law in Zambrów	Al. Wojska Polskiego 56 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 20 66 fax +48 (86) 271 22 40	
Prokuratura Rejonowa w Zambrowie Public Prosecutor Office in Zambrów	Al. Wojska Polskiego 56 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 20 12; 271 32 10	
Komenda Powiatowa Policji w Zambrowie District Police Department Station in Zambrów	Al. Wojska Polskiego 4a 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 276 33 33	www.zambrow.org/policja
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej District Fire Department Station in Zambrów	ul. Sadowa 4 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 276 31 80 fax +48 (86) 276 31 89	kppspza@straz.bialystok.pl www.straz.zambrow.org
Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie District Job Office in Zambrów	ul. Fabryczna 3 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 270 82 10 fax +48 (86) 271 44 59	sekretariat@pupzambrow.pl www.pupzambrow.pl
Urząd Pocztowy Zambrów 1 Post Office Zambrów 1	ul. Kościuszki 39 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 46 31	
Telekomunikacja Polska S.A., Obszar Telekomunikacji w Łomży Telekomunikacja Polska S.A., Communication Area in Łomża	ul. Kościuszki 39 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 21 00	www.tp.pl
Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Fund, Branch in Zambrów	ul. Fabryczna 3a 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 33 39 fax +48 (86) 271 27 88	www.zambrow.zus.zaklad-ubezpieczen-spoecznych.pl
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Oddział w Zambrowie Agricultural Social Insurance Fund, Department in Zambrów	ul. Obrońców Zambrowa 4 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 61 10; 271 41 87	www.krus.gov.pl
Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Inspektorat Common Insurance Company, Inspectorate	ul. Prymasa Wyszyńskiego 3a 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 56 90; 271 39 11 fax +48 (86) 271 23 17	www.pzu.pl
BANKI BANKS			
Bank Polska Kasa Opieki S.A., Oddział w Zambrowie Bank Polska Kasa Opieki S.A., Branch in Zambrów	ul. Podewornego 5 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 68 23	
Bank PKO Bank Polski S.A. Oddział w Zambrowie Bank PKO Bank Polski S.A., Branch in Zambrów	ul. Prymasa Wyszyńskiego 1 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 46 60	
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. Filia w Zambrowie Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Branch Office in Zambrów	ul. Białostocka 2 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 23 98	
Bank Spółdzielczy w Zambrowie Bank Spółdzielczy in Zambrów	Al. Wojska Polskiego 25 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 07 32 fax +48 (86) 271 07 36	sekretariat@bszambrow.pl www.bszambrow.pl
Kredyt Bank S.A. Oddział Łomża, Filia w Zambrowie Kredyt Bank S.A., Department in Łomża, Branch in Zambrów	ul. Mazowiecka 2 18-300 Zambrów	tel. +48 (86) 271 65 71	
PRZYDATNE INFORMACJE DLA INWESTORA INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE ROZWÓJ BIZNESU USEFUL INFORMATION FOR INVESTORS INSTITUTIONS SUPPORTING BUSINESS DEVELOPMENT			
Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych Polish Information and Foreign Investment Agency	ul. Bagatela 12 00-585 Warszawa	tel. +48 (22) 334 98 00 fax +48 (22) 334 99 99	invest@paiz.gov.pl www.paiz.gov.pl
Centrum Obsługi Inwestora Investor Assistance Centre	ul. Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok	tel. +48 (85) 749 74 95 fax +48 (85) 749 74 40	http://coi.wrotapodlasia.pl coi@wrotapodlasia.pl
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Polish Agency for Enterprise Development	ul. Pańska 81/83 00-834 Warszawa	tel. +48 (22) 432 80 80 fax +48 (22) 432 86 20	www.parp.gov.pl

Spis treści Contents

Na dobry początek For a good start.....	3
Spojrzenie w przeszłość A glance into the past.....	4
Dziedzictwo kulturowe miasta Cultural heritage of the town.....	8
Zambrów dzisiaj Zambrów today.....	10
Zambrów dla inwestorów Zambrów for investors.....	12
Zambrów dla mieszkańców Zambrów for inhabitants.....	17
Plan Zambrowa The Zambrów plan.....	28
Informacje praktyczne Important adresses and telephones.....	29

Serdecznie dziękujemy za pomoc oraz bezpłatne udostępnienie materiałów do publikacji następującym osobom:

We express our thanks for assistance and access to source materials to:

Waldemar Skawski, Janusz Kulesza

Autorzy tekstu:

Text by:

**Ewa Glińska, Karolina Brutkowska,
Marta Konopka (tekst o kulturze / text about culture)**

Tłumaczenie:

Translation:

Anna Gąsowska-Wiejek

Autorzy zdjęć:

Photos by:

**Andrzej Tymiński, Grzegorz Gałasiński, Grzegorz Zawistowski,
Władysław Tocki, Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta**

Projekt graficzny:

Graphic Design by:

Andrzej Tymiński www.fotostudio.zambrow.org

Wydawca:

Published by:

**Urząd Miasta Zambrów
ul. Fabryczna 3, 18-300 Zambrów
tel. +48 (86) 271 48 31, 271 22 10; fax. +48 (86) 271 21 17
um@zambrow.pl, www.zambrow.pl**

Egzemplarz bezpłatny
Free copy

